7/1975 -3-

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

330

SAYI : B.02.0.013/ 445 22/5/ **2000**
KONU : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: 8.5.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1975-5419/12978 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen Karaman Milletvekili Sn.Zeki ÜNAL'a ait soru önergesine ilişkin olarak hazırlanan cevap ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Hasan GEMİCİ
Devlet Bakanı

EK: Soru Önergesi
Cevap Metni

Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'a ait
Soru Önergesine Verilen Cevaplar

1- İçişleri Bakanlığından 12 Mayıs 2000 tarihinde alınan bilgiye göre ülkemizde il ve ilçeler itibariyle toplam 56 genelev bulunmakta olup, bu genelevlerde toplam 2226 genel kadın çalışmaktadır.

2- Kadınların bedenlerini para karşılığı satarak yaşamlarını sürdürmeye çalışmaları elbette çok önemli bir sorundur. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de yoksulluk en fazla kadınlar ve çocuklar üzerinde olumsuz etki yapmaktadır.

Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü başta eğitim, sağlık ve istihdam olmak üzere her alanda kadının statüsünün yükseltilmesi amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarca işbirliği içinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Kadınlarımızın eğitim seviyesinin yükseltilmesi, onların çalışma yaşamına katılımını artırarak kendi ayakları üzerinde durabilmelerini sağlayan en önemli etkendir. Kadınlarımızın bilinç düzeylerini yükseltmek amacıyla Valiliklerimiz, ilgili kurum ve kuruluşlar ve Gönüllü Kuruluşların işbirliği ile yurt çapında, 81 ilimizde, toplantılar, eğitim programları düzenlenmektedir. Bu alandaki çalışmalar artarak sürdürülecektir.

Amacımız kadınları ve erkekleri eğitimli, bilinçli, sağlıklı bir toplum olarak gelecek kuşaklarımızı yarınlara hazırlamaktır. Toplumlardaki ekonomik ve sosyal problemlerin yarattığı fuhuş çok yönlü bir sorun olup, yapılan tüm çalışmalara rağmen bugüne kadar tam anlamıyla önlememiştir.

Ancak, toplum sağlığının korunması, fuhuşun kontrol altına alınması, gizli fuhuşun önlenmesi amacıyla 31.01.1973 tarih ve 7/5786 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişik 30.03.1961 tarih ve 5/984 karar sayılı Genel Kadınlar ve Genelevlerin Tabii Olacakları Hükümler ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadele Tüzüğü çıkarılmıştır.Bu düzenleme ile cinsel yolla bulaşan hastalıkların kontrolsüz bir şekilde toplum sağlığını tehdit etmesi önlenmeye çalışılmaktadır.

3- Aile ve Kadından Sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından 1995 yılında genelevler ve genelevlerde çalışan kadınların durumlarının tespitine yönelik bir çalışma gerçekleştirilerek durum tespiti yapılmıştır.

Bu çerçevede ülkemizin çeşitli illerinde faaliyet gösteren genelevlerde çalışan 3000'i aşkın kadının birçok toplumsal ve ekonomik sorunlarla karşı karşıya olduğu görülmüştür.

Bu nedenle, maddi ve manevi olarak büyük toplumsal sıkıntılar içinde yaşayan bu kadınların durumları dikkate alınarak, "Genelevlerde Çalışan Kadınlar İçin Yasa Tasarısı" taslağı hazırlanmış olup bu tasarı ile,

-Genelev faaliyetlerinin sonlandırılması,
-Kadınların kendilerini geliştirme fırsat ve özgürlüğüne sahip olabilmeleri için iyi bir işe sahip olmaları,
-Topluma yeniden kazandırılmaları hedeflenmiştir.

Bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için Tasarıda aşağıdaki tedbirlere yer verilmiştir;

-Halen genelevlerde 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca çalışan kadınların, genelev kadını olarak geçen ve sigortalı sayılmayan sürelerini hizmet belgelerine dayanarak borçlandırılmaları,

-Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca çalışan kadınların, bir defaya mahsus olmak üzere isim ve/veya soy isimlerini değiştirebilmeleri,

-1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca çalışan veya daha sonra bu kapsama girecek kadınların 1475 sayılı İş Kanununun 25. Maddesinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde iş olanağına kavuşturulabilmeleri, (Sakat ve Eski Hükümlülerin Tabii Olduğu Usul ve Esasların Uygulanması)

-506 sayılı Yasanın ek 5. maddesine eklenen 5. fıkra ile genelevde çalışan kadınların genelevlerde geçen sigortalık sürelerine, bu sürelerin her tam yıl için 90 gün sigortalılık eklenmesi,

Söz konusu tasarı taslağı görüşleri alınmak üzere 28.2.1995 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. 21.4.1995 tarihinde İçişleri Bakanlığından alınan yazıda Tasarıda yer alan Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca çalışan kadınların, bir kereye mahsus olmak üzere isim ve/veya soy isimlerinin değiştirilmesi hükmünün 1587 sayılı Nüfus Kanununa eklenmesi öngörülen hükmün, 743 sayılı Medeni Kanun'un 38. maddesi ve 1587 sayılı Nüfus Kanun'un 46. maddesindeki her türlü ahvali şahsiye kayıtlarının ancak mahkeme kararı ile düzeltilebileceği veya değiştirilebileceği yönündeki hukukumuzda artık kurumsallaşmış olan hükümlere bir istisna olarak getirilmesinin benzeri diğer istisnai taleplere yol açmasına neden olacağından böyle bir değişikliğe gidilmemesinin isabetli olacağı belirtilmiştir.

6.7.1995 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınan yazıda şu hususlara dikkat çekilmiştir.

-Genelevlerde çalışan kadınların 1475 sayılı İş Yasası'nın 25. maddesindeki sakat ve eski hükümlülerle birlikte değerlendirilerek bu madde kapsamının genişletilmesinin, bu yükümlülüğü bile yerine getirmeyen işverenlerin yasa maddesini uygulamama alışkanlığını arttıracağı,

-Halen ülkemizde 50 ve daha fazla işçi çalıştıran yaklaşık 10894 kayıtlı işyerinin bulunduğu, bu işyerlerinde mevcut mevzuat çerçevesinde yüzde 2 oranında sakat ve eski hükümlü işçi istihdamının tüm çabalara rağmen tam olarak sağlanamadığı,

-Ayrıca, 1475 sayılı İş Yasası'nın 25. maddesinde öngörülen çalıştırılması zorunlu işçi sayısı oranının arttırılması ve işverenlere aşırı yükümlülükler getirilmesinin; işverenlerin yatırım isteklerini azaltacağı ve 50'den az işçi çalıştırmayı özendireceği ve sonuçta istihdamı olumsuz yönde etkileyebileceği,

-Yine aktif sigortalılara yeni bir borçlanma hakkının tanınması erken emekliliği gündeme getireceği, bu durumun, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun emekli sayısını ve sigorta kollarına ait ödemeleri arttıracağı, aynı oranda prim gelirlerinde azalmaya neden olacağı, dolayısıyla Kurumun finansman dengesini olumsuz yönde etkileyeceği ve hizmet borçlanmaları uygulamalarının sosyal sigorta sistemiyle bağdaşır yönünün bulunmadığı,

-Kanun Tasarısında öngörülen; 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca genelev kadını olarak geçen sigortalılık sürelerine itibari hizmet zammı uygulaması, özendirici etki yapacağından olumlu görülmediği,

333

Bu nedenlerle 1593 sayılı Kanun gereğince genelevlerde çalışan kadınların istihdamının 1475 sayılı İş Kanunu'nun 25. maddesi kapsamında düzenlenmesinin uygun olmayacağı belirtilmiştir.

İlgili Bakanlıklardan Yasa Tasarısı hakkında olumlu görüş alınamadığından bu nedenle anılan Taslak tasarı haline dönüştürülememiştir.